

Orienteerumise algtõed

Liikumisõpetajate suvekool LIISU 2025, 10.-12. juuni Kääriku Spordikeskuses Siiri Poopuu metoodika ja läbiviidud tegevused.

- Orienteerumine on kõige lihtsamalt öeldes **SUUNDLIKUMINE**.
- Keskkonnaks linnad ja asulad, erinevad maastikud, õueala, siseruumid, veekogud, mäed, koopad, radadega maisipõllud, hekklabürindid jne
- Kaart on vähendatud ja lihtsustatud keskkonna ehk tegelikkuse **kujutis üldvaates**.
- Kaarte on erinevaid: orienteerumiskaart, Eesti põhikaart, teede kaart, aerofoto jne
- **Leppemärgid** on kaartidel ka erinevad. Orienteerumisspordi kaartidel on maailmas ühesugused kokkulepitud märgid ja värvid. Eesti põhikaardi vormistuses kasutatakse samu, aga ka erinevaid värve ja märke, mis on selgituses kirjas.
- Orienteerumisvahendid on: **kaart, kompass, elektrooniline SI-pulk** (lastele "piiksutaja"), vaiaga maasse surutud või alusele kinnitatud **orienteerumistähised ja elektroonilised jaamad** („karbikesed”) stardis, kontrollpunktides ja finišis.
- Orienteerumine on spordiala, kus võistleja/harrastaja läbib SI pulgaga piiksutades oma valitud kaardile trükitud kontrollpunktide asukohad numbrilises järjekorras. Radu saab valida vastavalt vanuseklassile, rajapikkusele ja keerukusele.
- Orienteerumisspordis viiakse läbi erinevate distantside iga-aastasi meistrivõistlusi maakondades. Selgitatakse medalivõitjad Eesti, Euroopa ja maailma meistrivõistlustel. Toimuvad iga-aastased veteranide maailmameistrivõistlused vanuseklassidele MN35-95.
- Orienteerumisalad on: **orienteerumisjooks, rattaorienteerumine, suusaorienteerumine, siseorienteerumine, rogain ja seiklusorienteerumine** (rattasõit maastikul, jooks ja kanuussõit veekogul)
- Orienteerumisspordis on lühim distant **sprint**, mis kestab 10-15 minutit ning pikimad **rogain 24 tundi ja seiklusorienteerumine**, mis kestab päevi füüsiliste ja vaimsete võimete piiril.
- Orienteerumissportlased ja harrastajad õpivad ja treenivad **päevakutel**, kus saab startida õhtupoolse ajal **kella 17st kuni 19ni** üle Eesti. Maakondades toimuvad tihedalt kevadest-sügiseni päevakud, mille toimumiskohad on kirjas **orienteerumiskalendris**.
<https://orienteerumine.ee/kalender/> Nädalavahetustel toimuvad meistrivõistlused, auhinnavõistlused, rogainid jm.
- Orienteerumine on **elukestev harrastus** varasest lapseeas kuni kõrge vanuseni.
- Orienteeruda saavad väikelapsed päevakutel iseseisvalt või saatjaga **nöörirajal**. Algajad saavad valida lihtsa raja. Päevakul võib rajale suunduda ka perega, laps kärs ja isegi koeraga (rihmaga).
- Igaüks läbib distantse oma sobiva tempoga. Oluline on turvaline ja sobiv koormus, orienteerumiskogemuste kogumine ekslemiste ja leidmiste teel.
- Orienteerumine kui ajutegevusega liikumine mõjub hästi vaimsele ja füüsilisele tervisele, arendab igakülgset võimekust.

Orienteerumine lasteaiaas on mänguline orienteerumise eeluskuste õpe

- Jooksuga, kõnniga, suuskadel, rattasõidul, matkal (vastavalt vanusele ja ülesandele)
- JOONISKAARDI või PILDI(foto)REA järgi
- punktist punkti või objektist objektini
- etteantud suunas või omal valikul
- üksi, kaaslasega või koos rühma ja õpetajaga (nooremad lapsed)
- toas ja õues

Eeldatavad tulemused hetkel/protsessis:

1. Laps kogeb iseseisvust, põnevust, eduelamust ja liikumisrõõmu.
2. Laps tahab tegevust korrata.
3. Laps on aktiivses kehalises tegevuses arendanud vastupidavust.
4. Laps on arendanud sõnavara ja loodusteadmisi.
5. Lapsel areneb ruumiline mõtlemine ja asukohataju.

Eeldatavad tulemused tulevikuks:

1. Lapsepõlves kogetud positiivsed emotsioonid liikumisest looduses võivad määrata kehalise aktiivsuse täiskasvanueas ning huvi looduses liikumise vastu.
2. Tervislikud liikumisviisid on alus heaolule ja tervisele.
3. Kaardilugemise oskus annab enesekindlust igasuguste plaanidega tegeldes.

Metoodika põhitõed ja omandamise etapid on lihtsad:

1. Matkal ja jalutuskäigul õpitakse alguses märkama ja nimetama objekte ja pinnavorme (ilma kujutisteta): **hoone, aed, elektriliin, teerada, kruusatee, asfalttee, kungas, mägi, lohk, auk, tipuke, vall, kraav, oja, tiik, järv, märgala, soo, põõsastik, hekk, peenar, üksik puu, kivi, kivihunnik, mälestuskivi, ausammas, puudesalu, puiestee, parkmets, tihe mets, metsasiht, põld, muruplats, heinamaa jne.**
2. Objekte ja pinnavorme hakatakse seejärel **ise kujutama** liivakastimängus, kunsti- ja lõimitud tegevustes.
3. Uuritakse **igapäevaselt tuttava ala** kaarti/skeemi/plaani/fotosid (looduse õpperaja kujutis, liiklusskeem, õueala plaan, lähiala pargi või metsa kaart jne) ning seostatakse tingmärke ehk leppemärke reaalseste objektide asukohtadega.
4. Antakse teada, et kaart, tingmärgid, kujutised on **tegelikkuse vähendatud kujutised**.
5. Kaardiga, piltidega, fotodega liikumise ülesandeid võib kasutada **igasugustes õues viibimise tegevustes**, näiteks: taimede tundmaõppimine, linnupesa/pesakasti leidmine, õppekäigule suundumine, aarde või kaduma/peitu läinud asja/looma otsimine jne.

6. Kaart, pildiriba jm **iseseisvaks tegutsemiseks** võiks olla **igal 4 kuni 7aastasel lapsel**. Nooremate laste pikemal matkal hoiab-näitab kaarti õpetaja, aga õueala lühitegevustes võiks kaart olla igal lapsel.

7. **Põhja- ja lõunasuunda** saab õpetada lastele tuttavate tegelaste elukohtade, loomade, reaside, objektide, ruumide, päikese päevateekonna jm abil.

8. Lasteaiaaialiste kaardil võiks **tingmärgid ja fotod objektidest** olla **otsevaates** (mägi, puu, kivi, kiik, liivakast, väiksemad ehitised, lipumast jne), aga piirjooned **pealtvaates** (teed, platsid, suuremad hooned, kraavid, aiad).

9. **Maa-alakaardist** (õueala, mets, park jne) arusaamist ja kujutiste-objektide samastamist harjutatakse alguses koos täiskasvanuga. Igal lapsel võiks olla õppimiseks **oma kaart**.

10. Õpetaja paneb lapsele kaardi objekti nägemise ja selle poole **liikumise suunas ise ette**.

11. **Põnevus, mäng, võistlus ja lugu** annavad lastele indu joosta ja otsida.

Orienteerumise algoskused nooremas vanuses (1,5-3a)

Algoskused ongi objektide **MÄRKAMINE JA NIMETAMINE, SINNA SUUNAS OSUTAMINE JA LIIKUMINE**. Orienteerumisvõimekus selles eas on vanuseti ja oskustelt väga erinevad. Ülesanne/tegevus peaks olema parasjagu iseseisvust ja pingutust nõudev, mitte liiga lihtne või keeruline.

Mõned soovitused sõimeealistele ja väikelastele, kelle sõnavara ja maailmatunnetus on veel ahtake:

- **Vaatame, leiame ja nimetame objekte ja asukohti** toas ja õuealal: näiteks liivakasti serv, liivakasti nurk, pingi peal, pingi all, puu ees ja taga, aia nurgas, liumäe taga jne.
- **Tekitame mängulist põnevust**, et laps tahaks nimetatud või märgatud suunas objektini liikuda ja midagi avastada: vaatame, mis on seal peidus, mis selle asjaga teha saab jne.
- Kõnnime-jookseme **laste järel**, mitte ees. Siis püsib iseseisvus, otsustamisjulgus.
- Õpetame aru saama **objektidest külgvaates** (puu, maja, pink, aed, veekogu jne) ja **pealtvaates** (liivakast, tee, lill jne) ning samal ajal kunstitegevustes neid maalima, voolima, joonistama. Tähtis, et laps märkaks, kujutaks ja nimetaks/teaks/õpiks nimetust.
- Toas liikudes ja asju otsides nimetame **suundi ja asukohti**: akna poole, ukse poole, laua alla, kapi peale, toa nurka, ukse taha jne.
- Objektidest ja asjadest võib teha **lihtsaid joonistusi ja fotosid, et lapsed õpiksid samastama nähtavat nõ käegakatsutavat** asja joonistuse või fotoga.

Näiteks: „Ma nägin aknast, et vares lendas üle mänguväljaku ja tal oli meie liivakasti lusikas suus. See oli raske ja kukkus kusagile maha. Otsime koos, kas see on aianurgas, ronilas, kiigu all jne”.

Näiteks: „Pühadejänku on peitnud tuppa mune. Meil tuleb need üles otsida. Jänkud jätsid meile kirja, kuhu peitsid”.

Näiteks: „Karuott on unine ja jäi kusagile tukkuma. Jänku arvas, et ta on laua all. Rebane oli näinud teda magamistoa aknalaua nurgas. Tiiger arvab, et oli teda hoopis teki all märganud jne”.

Näiteks: „Jalutuskäigul vaatleme, osutame ja nimetame objekte ning asukohti: jõgi/oja voolab silla all, tee ääres kasvavad lilled, toonekurepesa on kõrgel posti otsas jne. Mida sina looduses märkad, palun ütle või näita (künka otsast, pargis, põõsa all jm)!”

Tegevus: Pildistatud õueala objektidest on prinditud fotorida, mille järgi asutakse avatusretkele.

Eesmärgid: laps õpib objektide ja asukohtade nimetusi, otsustab liikumissuuna ja liigub rõõmuga avastama. Areneb ruumiline mõtlemine, märkamisoskus ja sõnavara.

Mõned näited tegevustest ja mängudest orienteerumise eeluskuste harjutamiseks 4-7a:

Piiksupunktijooks

Eesmärgid:

Laps märkab ja oskab sõnastada objekti.

Laps tunneb jooksurõõmu, leidmispõnevust ja piiksuputamiselevust.

Laps harjub tegema koostööd.

Vahendid: orienteerumistähised ja SI pulgad

Erinevate objektide juurde on paigutatud tähised ja igal lapsel on sõrme küljes pulk.

Ülesanne: Jookske paaris (laps ja laps/õpetaja) läbi kõik punktid ja seisatuge. Laps ütleb, mis selles kohas asub (maja nurk, lillepeenar, mängumaja, liivakast, tee, põõsas jne)

“Kuidas paistab meie lasteaed taevas lendavale linnule, lennuki aknast või droonipildilt/videolt?”

Eesmärgid:

1. Laps arendab kujutlus- ja samastamisvõimet ja -oskust (tegelikkus ja kujundus)

2. Laps oskab samastada objekti ja selle kujutist kaardil.

Vahendid: lasteaia õueala lihtsustatud skeem ülaltvaates (hoone kuju, teed, piirdeaed, mägi, liivaala)

1. Kus on lasteaia maja? Mis paistab lasteaia ülal lendavale linnule? Vaata, kuidas on majakatus joonistatud kaardile!
2. Näita, kus on piirdeaed? Kus on see kaardil: tõmba näpuga piirjooned.
3. Mis on need täpiliselt alad? (liivaalad)
4. Kus on mägi?

Ülesanne:

“Kujundame liivale lasteaia maja, tee, piirdeaia ja mäe ning vaatame seda taeva poolt (ülaltvaates)”

1. Joonistame hoone piirjooned. Kui lasteaia maja on keeruline kujutada (väga liigendatud), siis lõikame eelnevalt papist maja iga lapse jaoks. Lapsed võivad selle ka eelnevalt ise välja lõigata.

2. Tõmbame joone ehk aia ümber lasteaia territooriumi.

3. Joonistame teed ümber lasteaia hoone.

4. Kuhjame kätega mäe jne.

“Joonista ja leia objekt õuealal!”

Õpetuslikud eesmärgid:

1. Laps õpib märkama ja joonistama/kujutama objekte
2. Laps õpib seostama joonist objektiga
3. Laps õpib kirjutama sõna
4. Laps õpib jooksma teistega kokku pörkamata ja tõuklemata edasi-tagasi suunal

Vahendid: papitükid/kartong/kirjutusalus paberiga ja kirjutusvahend.

Ülesanne:

1. Vaata ja nimeta, mida näed õuealal!
2. Joonista pildile üks asi, mida näed õuealal!
3. Kirjuta selle sõna!
4. Näita teistele oma pilti, las nad arvavad ära, mille sa joonistasid?
5. Küsime teistelt, kus see asub?
6. Kogume kõik pildid kokku.
7. Laps või õpetaja näitab üht laste joonistatud-kirjutatud papipilti, mille juurde kõik jooksevad, seda puudutavad ja tagasi jooksevad.
8. Iga laps valib kastist/maast ühe papikaardi ja jookseb seda puudutama. Jätkab järgmiste papikaartide valimist ja objektide puudutamist.

Orienteerumine maa-alakaardi järgi: “Leia siili pesa ja teo pesa õualalt kaardile märgitud punktidest!”

Õpetuslikud eesmärgid:

1. Laps õpib tundma tingmärke kaardil ja märkama reaalseid objekte.
2. Laps õpib määrama liikumissuunda objekti asukoha järgi kaardil.
3. Laps õpib tegema iseseisvaid teedevalikuid ja liikuma valitud objektini kaardi järgi.

Vahendid: Maa-ala/õueala kaart, mänguasjad.

Ettevalmistus: Kaardile on pandud kaks kleebistäppi, samasse kohta maastikul on asetatud mänguasjad.

Lugu: Loomad hakkavad talveuneks pesakohta valima. Sa saad minna neile head talveund soovima. Vaata, kaardil on kaks punkti, kus nende pesakohad asuvad!

Kui oled jõudnud siili juurde, siis jäta ta magama ja suundu teo pesa juurde. Seal tule algusesse tagasi.

Lisaabi: Õpetaja annab kaardi stardis kätte kulgemise suunas.

Ülesanne: **Leia kaardilt 2 täppi! Kirjelda, kus nad asuvad! Tõmba kaardil sõrmega joon stardist 1. täpini! Näita käega, kus suunas tuleb minna! Kas asukoht on siit näha? Mis jääb ette (maja)? Kuidas minna majast ringi? Näita sõrmega teekonda!**

Orienteerumine maa-alakaardi järgi: „Metsaretk nooltega rebasele külla”

Sobib pimedal ajal seiklusmatkaks ja pereüritusel täiskasvanuga.

Õpetuslikud eesmärgid:

1. Laps õpib tundma tingimärke kaardil ja märkama reaalseid objekte
2. Laps õpib tegema iseseisvaid teedevalikuid ja liikuma valitud objektini kaardi järgi.
3. Laps õpib vajadusel tulema tagasi valelt teerajalt teede hargnemiskohta
4. Laps õpib lihtsamaid maastikumänge
5. Laps õpib märkama nooli, kui liikumise suuna abivahendite, otstarvet.

Vahendid: maa-ala kaart, nooled (helkurribaga).

Ettevalmistus Teedele on asetatud papist jm materjalist suunanooled: õiges suunas astudes edasisuunaga, valel haruteel (10-20 m kaugusel) vastassuunas.

Ülesanne: Liigu ainult mööda teeradu. Edasisuuna ja tagasisuuna nooled aitavad teed leida ja viitavad, kas oled õigel või valel teel. Need asuvad keset teed/tee ääres ja neid me ei puutu, sest need aitavad teed leida edaspidi ka teistel lastel. Kui oled valinud ja astunud valele teerajale, siis juhatab tagasisuuna nool sind tagasi teeradade hargnemiskohta.

Orienteerumismäng võistkondadega “Peidame ja otsime!”

(Sobib täiskasvanuga perepäeval, liikumistegevustes jm)

Vahendid: Maa-al/õueala kaart, kaks klepsu, kaks eset.

Rühm on jaotatud kaheks võistkonnaks (abiks õpetaja ja liikumisõpetaja), kes kumbki otsustavad, kuhu määratud territooriumil peidavad mingi eseme/aarde, looma vm. Parem, kui territooriumid poleks nägemisulatuses (teine teisel pool maja, aeda, hekki vm). Ese viiakse peitu. Kaardil tähistatakse peidukoht mingi märkega (täpp, kleebis vm). Siis tullakse tagasi alguspunkti ja vahetatakse kaardid.

Stardikäsklusega vahetavad võistkonnad omavahel kaardid. **Õpetajad panevad lastele kaardi õiges suunas ette**, lapsed leiavad kaardilt punkti, arvavad asukoha ja suunduvad vastasvõistkonna peidetud eset otsima. Võidab see, kes kiiremini jõuab algusesse tagasi.

Otsimismäng: „Nõiad valmistuvad volbriööks”.

Vahend: lasteaia õueala skeem hoone ja teedega, millel fotopildid (4) asukohadest, kus asetsevad nõidadega seotud esemed: nõiamüts, must lind, must kass, nõialuud.

Ülesanne: jookse pildiga tähistatud kohta ja vaata, milline nõiale kuuluv loom/atribuutika seal teda ootab.

Tegevus: Lapsed suunduvad eraldistardist jooksuga asju kaardi järgi otsima ja ütlevad lõppu jõudes, kus ja mida/keda nad nägid.

Orienteerimine põhja ja lõuna suunas:

1. Liikumismäng “Põhjanaba ja lõunanaba”

Õpetuslikud eesmärgid suuna teadvustamiseks:

1. *Laps saab teada suunamõisted: põhi ja lõuna*
2. *Laps saab teada põhja ja lõuna suuna*
3. *Laps saab teada, et põhja ja lõuna suunda määratakse kompassinõela noole järgi*

Vahendid: 2 nõorisõõri, kompass

Ülesanne:

1. Mängime põhja- ja lõunanaba mängu. Põhjanaba asub põhja suunas. Kuidas saame teada, kus on põhja suund? Kompassiga.
2. Läheme põhja suunas. Otsustame, kus see naba võiks olla ja kujundame nõorist naba, kuhu mahuvad kõik lapsed sisse. Kirjutame juurde sedeli PÕHI.
3. Lõunanaba asub lõuna suunas. Kuidas saame teada, kus on lõuna suund? Kompassiga.
4. Läheme lõuna suunas ja otsustame, kus asub lõunanaba ning asetame maha nõorisõõri. Kirjutame juurde sõna LÕUNA.
5. Kus asub Eesti? Lõuna- ja põhjanaba keskel. Liigume keskele.
6. Nüüd saamegi hakata mängime põhja- ja lõunanaba mängu. Reisijuht (üks laps) ütleb, kuhu ja kuidas me reisime.
7. Alguses õpetaja, pärast lapsed: “Reisime lõuna/põhjanabale joostes/hüpates/ lennukiga/rongiga...”

2. “Rändlinnud”

Vahendid: mänguasjad, käpiknukud jne, näiteks toonekurg.

Lugu ja mängu käik: Kuidas saame teada, millises suunas rändlinnud Eestist lõunamaale lendavad? Kompassiga. Moodustame kurekolmnurga ja lendamegi lõunamaale. Miks linnud siia lendavad? Mis nad siin teevad?

Aga Eestimaale saabub kevad ja toonekured hakkavad lõunamaalt tagasi Eestisse lendama. Mis suunas nad lõunamaalt ära lendavad? Põhja suunas. Kus on põhja suund? Lendame siis Eestisse tagasi.

Orienteerumine pildirea järgi: “Jookse pildirea järjekorras!” (kuni 6 punkti)

Õpetuslikud eesmärgid:

1. *Laps õpib samastama objekti piltkujutisega või fotoga*
2. *Laps õpib iseseisvalt otsustama ja liikuma objektilt objektini*

Vahendid: Pildi- või fotoread, orienteerumistähised jm tähised, elektroonilised kiibid ja jaamad, kompostrid või muud vahendid, millega saab läbimisel teha märget pildireale.

Maastikul on kuni 6 punktist objektidel, mis on hästi märgatavad või lastele tuttavad. Objektidest on tehtud pildi- või fotoread (võivad olla ka numbrita).

Eraldistart: 5-7a

Grupistart täiskasvanust saatjaga: 4a ja nooremad

1. Õpetaja juhisel vaatavad ja nimetavad lapsed üheskoos oma pildireal piltide järjekorra enne starti, et teadvustada õiget läbimist. Näiteks "Vaatame koos, mis on 1. pilt. Sinna jookseme esimesena. Jne". Oluline lastele rõhutada, et see pole võidujooks, vaid punkti/asja/aarde vm otsimine või piiksutamine.
2. Stardis on jooksu alustaja näoga esimese objekti suunas. Jooksujärg antakse järgmisele siis, kui eelnev laps on läbinud 1. punkti (järeljooksu vähendamiseks). Alguse õnnestumiseks on soovitatav igaühele stardis meelde tuletada: "**Jookse iseseisvalt! Igas kohas, kust võtad asja või piiksutad, vaata hoolega järgmist pilti!**". Esimesed paar punkti on nõ sisseelamiseks ja hakkamasaamiseks, edaspidi on asi selgem.

Mõned mängulised näited eeluskuste harjutamiseks nooremate rühmade lastega:

1. "Millised on loomade peidukohad või lemmikohad siis, kui meid lasteaia pole?"

Vahendid: pildirida loomadest ja tähistatud objektidele asetatud mänguloomad/ loomapildid.

2. "Kuhu küll harakas oma läikivad asjad peitis?"

Vahendid: pildi-/fotorida kohtadest või läikivatest asjadest ja tähistatud objektidel asuvad esemed

3. „Krokodilli toiduvaheldus” (Objektile oleva pildi ja pildireal oleva pildi samastamine)

Vahendid: kompostrid, pildirida juur- ja puuviljadega

MIS JA KES ON MEIE ÕUE SATTUNUD?

Ettevalmistus, huvi tekitamine: „Kas sulle meeldib joosta? Kas tahad mängida? Kas oskad tähelepanelik olla? Siis hakkame pihta!”

Vahendid: tähised, kast mänguloomadega, helitekitaja.

Ülesanded:

1. Jooks järgimööda kõikide tähiste juurde, loomade meelepidamine ja lõpus ütlemine. „**Jookse ja vaata, kus on sellised tähised ja kes on iga tähise juures? Las see asi jääb esialgu sinna, kõik tahavad vaadata ja ütelda**“. Ühisstart.
Eesmärkideks: tähiste märkamine, jooks ja meelepidamine.
2. Jooks ühe looma juurde ja meeldejätmine, mille juures ta on: „**Jookse ühe loomakese juurde, vaata, mis koht see on, kus ta on, ja jookse tagasi mulle ütlema! Näiteks konn on kiigu juures**“.
Eesmärkideks: tähiste märkamine, koha meeldejätmine ja kirjeldamine.
3. Paarisjooks käest kinni ühe looma juurde ja looma siiatoomine. „**Jookse koos sõbraga kogu aeg käest kinni ühe loomakese juurde, võtke ta kahevahele, ja tulge jooksuga tagasi!**“
Eesmärkideks: tähise ja selle looma valimine, koostöö paarilisega jooksuga.

4. Paarisjooks tähise juurde, selle maast väljasikutamine ja kahekesi siiatoomine. „**Kas tahad aidata ja jõudu proovida: suudad maast tähise välja tõmmata ja siia tassida?**“

Eesmärkideks: väljatõmbamise jõu ja oskuse arendamine, koostöö tassimisel paarilisega, abistamise tahe.

JOONISSKEEMILT ASUKOHA LEIDMINE: „HARAKAS KAOTAS ASJAD“

Põhieesmärgid:

1. Laps õpib märkama objekte ja seostama neid joonistingmärkidega.
2. Laps õpib joonistingmärkidega maa-ala skeemil märkama liikumispäiga tingmärki ja määrama liikumissuunda selleni jõudmiseks.

Vahendid: Lasteaia õueala skeem joonistingmärkidega, kus on märgitud asjade kohad numbrite ja helkurkleepsuga. Läikivad metallesemad asuvad skeemil tähistatud tähistatud kohtades (kiik, mägi, maja, liivakast, puu)

Ettevalmistus, huvi tekitamine:

„Lume alt sulab kevadel igasuguseid asju. Harakas märkab juba kõrgelt-kaugelt läikivaid esemeid ja püüab neid pessa tassida. Juhtus aga nii, et harakad läksid kaklema asjade pärast. Ajasid üksteist taga ja nii need asjad siia lasteaia õue kukkusidki. Nüüd tuleb neid droonipildi järgi joonistatud plaani abil üles leida. Droonipilt märgistas läikivad asjad üles ja nummerdas kohad.“

Ülesande lahenduse pakkumine: Kuidas me teada saame, kus need asjad asuvad?

„Võtame esmalt lasteaia õueala plaani/skeemi õigetpidi ette ja vaatame mis siia joonistatud on? Liivakast, kiik, maja, puud, mägi. Osutame iga objekti suunas.“

Millise objekti juures asi on, mis on tähistatud skeemil numbritega?“

Äraarvamine, pakkumine:

„Huvitav, mis asjad seal võiksid küll olla? Pakkuge, arvake!“

Ülesande sooritamine:

Näidisena lähevad ja otsivad nr 1 kätte kolm last ja toovad sealt asjad/asja siia. Seejärel kõik teisedki grupid siis, kui nad on õigesti kirjeldanud objekti ja näidanud suunda.

Tagasiside:

Iga grupp näitab, osutab ja kirjeldab kohta, mille ta leidis ja kus see asus.

Lõppotsus:

„Mis me nende asjadega nüüd peale hakkame?“

SUUSAORIENTEERUMINE LASTEAIA ÕUEALALE SISSESÕIDETUD RAJAL

Vahendid: Eesti talveloomade pildid (vaiale vertikaalselt kinnitatud) suusaraja ääres sõidusuunas.

Ülesanded: tervita loomi mööda suusatades ja jäta meelde, kus ja keda rajal kohtasid.

Orienteerumisõpe algklassides

Teemad:

1. Orienteerumiskaardi leppemärgid ja kaardi värvid
2. Orienteerumisvahendid: SI pulk ja jaamad. Stardi, kontrollpunkti ja finiši tähised
3. Orienteerumiskaardilt stardi ja finiši ting-/leppemärkide leidmine
4. Kaardi orienteerimine põhja-lõuna suunas
5. Kaardi pööramine kontrollpunkti liikumise suunas.

Vahendid: orienteerumise koolikaart, aerofoto, Eesti põhikaart või lihtsustatult kujundatud skeem.
Kompass. SI pulgad ja jaamad, tähised.

Õpilase eesmärgid:

1. oskab võtta kaarti ja kompassi kätte maapinnaga horisontaalselt,
2. tunneb kaardi leppemärke ja värve,
3. määrab kompassinõela järgi põhja ja lõuna suuna ning võtab kaardi kätte põhja-lõuna suunas
4. õpib pöörama kaarti liikumise suunas ja läbib kõndides või joostes kontrollpunktid vastavalt numbrite järjekorrale,
5. õpib määrama igas kontrollpunktis järgmise punkti liikumise suuna,
6. teab, et orienteerumisel tuleb alati jõuda finišisse, kus teda oodatakse.